

PROBLÉMY MENŠINOVÝCH MÉDIÍ NA PŘÍKLADU POLSKÉ NÁRODNOSTNÍ MENŠINY V ČESKÉ REPUBLICE

Mečislav Borák

In: *Śląsk Opolski i Opawski w kierunku standardów europejskich – Opavské a opolské Slezsko ve směru evropských standardů. Regiony i procesy integracyjne po wejściu do Unii Europejskiej – Regiony a integrační procesy po vstupu do Evropské unie*. Opava, Ústav veřejné správy a regionální politiky Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity 2005, s. 127-133. ISBN 80-7248-329-3.

Ve svém příspěvku nejprve stručně připomenu současnou strukturu médií polské menšiny v České republice a zmíním se i o některých dalších médiích v České republice a v Polsku, v nichž se problematika této menšiny prezentuje. Hlavním záměrem příspěvku je však pokus o zjištění a posouzení nejdůležitějších problémů, s nimiž se média polské menšiny v České republice v současné době setkávají a potýkají.

Polské novinářství má na Těšínsku, kde koncentrovaně žije už po staletí většina Poláků v České republice, tradice sahající až k revolučnímu roku 1848.¹ Mimořádného rozmachu dosáhlo zvláště mezi světovými válkami, kdy ze vycházelo každoročně v průměru přes třicet titulů polských novin a časopisů.² V současné době jsou nejvýznamnější tiskovou tribunou života menšiny její jediné noviny *Głos Ludu*, vycházející třikrát týdně. Rovněž z časopisů všeobecného charakteru zůstal jediný – „společensko-kulturní“ měsíčník *Zwrot*. Připočteme-li ještě tradiční ročenku *Kalendarz Śląski*, zbývají polské menšině jako pravidelně vydávané časopisy jen měsíčníky *Jutrzenka* a *Ogniwo*, určené žákům polských základních škol 1. a 2. stupně jako doplněk školních osnov, a „harcerský“ čtrnáctideník pro děti a mládež *Nasza Gazetka*. Celkový obraz doplňují zájmové a specializované časopisy jako čtvrtletník sdružení polských odbojářů v České republice *Wiarus*, sborníky historicko-archivních příspěvků *Biuletyn Ośrodka Dokumentacyjnego Kongresu Polaków v RC*, obvykle vydávané nepravidelně,

¹ Blíže viz ZAHRADNIK, S. *Vydavatelská činnost a sdělovací prostředky*. In: KADŁUBIEC, S. a kol. *Polská národní menšina na Těšínsku v České republice (1920-1995)*. Ostrava 1997, s. 121-148. Zde je i přehled o polském rozhlasovém vysílání v Českém rozhlase Ostrava; BRANNÁ, D., ZAHRADNIK, S. *Tisk na Těšínsku 1848-1998. Czasopiśmiennictwo na Śląsku Cieszyńskim 1848-1998*. Český Těšín 1998.

² Bylo zaznamenáno celkem 185 titulů polských novin a časopisů vycházejících v tomto období. Viz ZAHRADNIK, S. *Czasopiśmiennictwo w języku polskim na terenach czechosłowackich*. Opole 1989, s. 25-26.

nebo zájmové věstníky jako *Informator - MK PZKO Karwina-Nowe Miasto, Biuletyn Stowarzyszenia Elektrotechników Polskich v RC* ap. Další pokusy o vydávání polských časopisů na počátku devadesátých let neměly dlouhého trvání.³ Zbývá ještě připomenout časopis *Kurier Praski*, vydávaný od r. 1992 konzulárním oddělením Velvyslanectví Polské republiky pro polskou komunitu žijící v Praze s cílem propagace polské kultury a česko-polské vzájemnosti, později vydávaný stejnojmenným sdružením; časopis ale nemá s životem Poláků na Těšínsku bližší spojitost.

Pravidelné rozhlasové vysílání v polštině začalo ve státním rozhlase (dnes Český rozhlas Ostrava) už v roce 1950, v současné době ho tvoří zpravodajsko-publicistický blok v délce dvaceti minut každý všední den večer (tradiční polský „kwadrans byl nedávno rozšířen o pět minut) a tematická půlhodinka v neděli. Pokus o polské vysílání v rámci soukromého rádia EKOL-S v Bystřici skončil spolu s touto stanicí. Před rokem bylo zavedeno televizní vysílání v polštině na prvním programu státní České televize v rámci jejího ostravského regionálního pořadu Report, v rozsahu pěti minut jednou týdně (ve čtvrtek) v podvečer, s opakováním následujícího dne ráno na druhém programu, který je šířen do celé republiky. V rámci publicistického pořadu Babylon, věnovaného menšinám v České republice a vysílaného státní televizí jednou týdně, se pravidelně objevují zprávy a reportáže o polské menšině. Už šestiletou tradici má oblastní vysílání TV Stonava, dnes šířené prostřednictvím TV Polar Ostrava, pokrývající zhruba oblast Karvinska a Českotěšínska, tvořené zpravodajsko-publicistickými bloky vysílanými dvakrát týdně v celkovém rozsahu sedmi minut, s pěti reprízami ve stejném rozsahu. Objevují se již další obecní kabelová televizní vysílání, jež zařazují relace v polštině, např. v Třinci či v Bystřici, a zdá se, že tento trend bude pokračovat. Slibnou budoucnost mají před sebou patrně též internetová média, takto je již šířen např. zmíněný časopis *Wiarus*.

Polština měla tradičně své místo i v českých regionálních novinách a časopisech. V současné době po zániku regionálního týdeníku *Karvinsko*, který přinášel pravidelně stránky v polštině, vychází jednou za měsíc taková stránka v regionálních novinách *Deník* (zde je však zaměřena spíše na obecné souvislosti česko-polských vztahů v regionu) a v závodních časopisech *Horník* a *Třinecký hutník*. Lze zaznamenat i pokusy o vydávání česko-polských regionálních časopisů, jako např. *Třinecký (Trzyniecki) pokos*

³ Např. informátor nadace Zaolzie *Głos Zaolzia*, „opoziční“ věstník ZG PZKO *Dodatek publicystyczno-informacyjny do miesięcznika Zwrot*, nebo „nezávislý publicisticko-společenský list“ *Nasze Sprawy*, spojený s tehdejší politikou hnutí Coexistencia – Wspólnota.

vydávány v Třinci Oskarem Lancem. Polština občas tvoří doplněk i v českých literárních časopisech vycházejících v regionu (např. *Weles* vydávány ve Vendryni).

Své tradice má i přesah vlivu medií z Polska do České republiky, neboť jejich zájem o postavení polské menšiny v ČR je stále zřetelný. Nejviditelnější je v příhraničním regionu Těšínska, kde si poměrů Poláků v ČR všímají pravidelné rubriky a články v týdeníku *Głos Ziemi Cieszyńskiej* a dalších tiskovinách, jako je např. *Kalendarz Cieszyński*, klubový věstník *Informator CIS - Cieszyński Interklub Społeczny*, redigovaný už dvacet let organizátorem společenského života na Těšínsku Władysławem Oszeldou atp. Patří sem i česko-polský časopis *Znad Olzy*, vydávány ve společné redakci v polském Těšíně. Problematiky „Zaolzí“ si pravidelně všímají i další listy v polském Slezsku, např. vojvodské deníky v Katovicích, *Kronika Beskidzka* v Bielsku-Białé aj. Týká se to i dalších médií – katovické vysílání státní polské televize TV-3 přináší jednou měsíčně zpravodajství ze Zaolzí, podobné relace existují i v rozhlase Katowice a Opole. Zcela novým jevem je polský internetový měsíčník *Zaolzie*, vydávány od ledna 2004 údajně v polském Těšíně, obhajující polské nároky na tuto část Těšínska.

Nahlédněme nyní do současné situace médií polské menšiny v České republice a pokusme se zjistit, jaké okruhy problémů před nimi stojí a jak se je snaží v rámci svých možností řešit. Nebudeme probírat dílčí jevy a příliš konkrétní souvislosti, ale soustředíme se na charakteristiku jevů a problémů spíše obecných, jak se objevují v proměnách dobových podmínek, v nichž se menšina vyvíjí. Problémů, s nimiž se menšinová média musí vyrovnávat a potýkat, jimž musí mnohdy svízelně čelit a jež více či méně ovlivňují konkrétní podobu těchto médií. Můj pohled bude omezen subjektivním výběrem, neboť takových problémů je nepochybně celá řada. Některé z nich jsou všem menšinám v České republice společné, jiné ale jsou výhradním specifíkem polské menšiny, což do značné míry souvisí s jejím historickým vznikem a vývojem. Musíme totiž mít na paměti, že vznikla uměle až po rozdělení Těšínska v roce 1920, kdy se Poláci, usazení zde svými rody od nepaměti, přes noc stali méně než jednoprocenní menšinou Československé republiky, ač v mnoha obcích Těšínska nad českými obyvateli početně převažovali. Důsledky historických zvrátů let 1919- 1920 a roku 1938 jsou v povědomí místních obyvatel dosud patrné. Specifika válečného a poválečného vývoje Těšínska stejně jako asimilační procesy, ať již přirozené, úředně prosazované nebo navenek

skryté, stojí v pozadí dramatických změn počtu Poláků v českých zemích, který se snížil na zhruba polovinu někdejšího stavu a dále klesá.⁴

Tento fakt samozřejmě zvyšuje obavy o zachování etnické identity a kulturního dědictví Poláků v ČR. Zmenšující se polské společenství se v obranném reflexu uzavírá samo do sebe, zároveň však ztrácí schopnost sebereflexe a pochopení historických souvislostí svého vývoje. S krajní nedůvěrou přistupuje k vnějším podnětům a cizím kulturním prvkům, jež nepokládá za zdroj inspirace a obohacení, ale za potenciální hrozbu, jež by mohla oslabit homogenitu menšiny. Reaguje například příliš expresivně i na obyčejnou kritiku či úřednické přehmaty, jež pokládá za záměrné spiknutí a cílený útok vůči vlastní existenci, naopak samo mnohdy nekriticky ulpívá na už přežitých zvyklostech a stereotypech, necítí potřebu jejich kritického přehodnocení a tvůrčí obnovy.⁵

Tuto do značné míry přirozenou obrannou reakci menšiny lze jistě pochopit, ba lze možná i uznat oprávněnost některých jejích obav, vždyť známé historické příklady zániku některých etnik nedávají příliš důvodů k optimismu. Jak si mají v této situaci počínat menšinová média? Pokusme se pojmenovat alespoň některé z obecných problémů, které před nimi stojí.

1) **kontrast mezi menšinovými zájmy a zájmy česko-polských vztahů**

Čeští i polští politici už několik let shodně prohlašují, že vztahy mezi Polskem a Českou republikou jsou na tak výtečné úrovni, jak tomu nebylo nikdy dříve v historii obou států, ani za existence Československa. Ve statistikách oblíbenosti cizích národů se Češi i Poláci vzájemně dostávají na přední místa žebříčků veřejné popularity. A zde se objevuje podivný paradox: zatímco pozitivní rozvoj obecných mezistátních vztahů menšině na jedné straně prospívá, neboť vytváří klidné a příznivé podmínky i pro její existenci, zároveň však na druhé straně menšinu ohrožuje, neboť nemobilizuje síly k její obraně, neposiluje její národní vědomí, jako by ji v zájmu dobrých sousedských vztahů chtěl obětovat. Všeobecné globalizační trendy tento jev ještě výrazně posilují. U polské

⁴ V roce 1921 bylo podle sčítání lidu v tehdejším Československu 109 580 Poláků. Podle přepočtu statistik bylo v roce 1991 na území dnešní České republiky 59 383 Poláků, v roce 2001 již jen 51 968 Poláků. Viz PROKOP, R. *Pojetí národa (národnosti) v integrující se společnosti České republiky na prahu nového tisíciletí*. In: *Národnostní menšiny na přelomu tisíciletí*. Ed. O. Šrajeroová. Opava 2002, s. 57 a 60.

⁵ K podobným charakteristikám situace, v níž se nachází polská menšina, dospěl nedávno i předseda Kongresu Poláků v ČR. Viz SZYMECZEK, J. *Poláci v České republice. Konflikt a integrace*. Slezský sborník, 101, 2003, č. 2, s. 128-141.

menšiny pak ožívají historické konotace: když se Varšava s Prahou moc přátelí, Poláci na Zaolzí na to vždycky doplátí. A pro menšinová média vzniká problém, jak se k těmto věcem postavit. Kladení důrazu na obecné sblížení států a národů vlastně oslabuje jedinečnost menšiny a její postavení ve většinové společnosti, zrovna tak důsledná obrana menšinových zájmů je vlastně kritikou nedostatků v národnostní politice většiny a ruší tak obraz výtečného sousedství.

Příkladem takové rozpolcenosti je třeba zmíněné polské televizní vysílání v rámci ostravského pořadu Report. Má být vysíláním pro menšinu nebo pro většinovou společnost o menšině, má jen informovat nebo i řešit problémy menšiny? Ostatně, minimální délka vysílání publicistiku stejně neumožňuje. Je ale zřejmé, že snaha vyhovět všem by měla za následek, že by televize vysílala pro neexistujícího diváka. Ohlasy ze strany menšiny pozitivně hodnotí, že se většinová společnost dozví alespoň něco o existenci menšiny (a díky ranním reprízám se to dozví v celé republice), neboť ve společnosti výrazně chybí informovanost tohoto druhu. Na druhou stranu se ale ozývá kritika, že si televizní vysílání jen málo všímá problémů menšiny. Výraznější zastání má menšina v tomto ohledu ve vysílání ostravského rozhlasu či u regionálních televizí, jež ale zase mají jen lokální vliv a mnohdy i rozhled.

2) otázka zdrojů financování médií

Bez státních dotací se menšinová média sotva mohou obejít. Po změně politického systému v roce 1989 vliv státu na média postupně oslaboval, dotační politika dostávala podobu grantové soutěže. Problémem zůstává nejen výše dotací, ale především nutnost dodržet jejich výdajovou strukturu, jak to nekompromisně vyžadují úřady. Nedostatky v hospodaření mají za následek krácení dotací, jak se o tom menšinová média už měla možnost přesvědčit. Netýká se to samozřejmě jen menšin, ale hospodaření médií to výrazně ovlivňuje. Nelze si například přivydělat prodejem menšinových novin v Polsku, i když by tam byly dobře prodejné; noviny vydané za peníze českého státu se ale mohou prodávat jen v Česku. K pozitivním prvkům patří zjištění, že stát už skutečně nezasahuje do obsahové podoby novin a jiných médií. Nebyl například zaznamenán ani jediný případ krácení dotací kvůli článkům či relacím kritizujícím státní politiku vůči menšině. A že se takových článků v menšinovém tisku objevuje stále dost, je nabíledni.

3) otázka politických vlivů v médiích

Nebyly dosud bohužel zpracovány studie o tom, jak se do médií menšiny promítají zájmy politických skupin a hnutí, jak s prosazováním obecných menšinových zájmů souvisejí dílčí politické zájmy politických stran či skupin, ba někdy i různých klik provádějících místo politiky spíše politikaření, hlavně před volbami. I v tisku menšiny by k tomu šlo najít dostatek dokumentárního materiálu. Je zřejmá vstřícnost menšinového tisku vůči stranám, jež by potenciálně mohly hájit zájmy menšiny lépe než strany jiné. Proto se kdysi polská menšina soustřeďovala na ODA či ODS, nedávno pak na US, pokaždé tam, kde měla naději na polského poslance. Český volební systém totiž, na rozdíl od Polska, kde je pouze tříprocentní minimum hlasů nutných pro vstup strany do parlamentu, přímou účast menšiny na politickém životě nedovoluje. Proto i média menšiny musí při vyjadřování své podpory volebním kandidátům pečlivě zvažovat, nakolik by mohli hájit menšinové zájmy.

K jiným politickým omezením patří skutečnost, že menšinová média obvykle ani nechtějí řešit problémy své menšiny veřejně, protože obávají, aby jich pak většinová společnost proti menšině nezneužila. Zvláště ve vypjatém období v blízkosti voleb, při schvalování státního či obecního rozpočtu a v podobných politicky vyhocených situacích to vůbec nemusí být vyloučeno.

4) otázka regionální omezenosti

Zdá se, že menšinový tisk se v mnoha ohledech podobá tisku regionálnímu, v případě polské menšiny takovým i skutečně je. Badatelé si již dávno povšimli, že na rozdíl od tisku celostátního, který se nebojí investigativně otevírat ani politicky žhavé a pro pisatele či vydavatele tudíž nebezpečné případy, jeví tisk regionální výrazný odklon od snahy po řešení politických témat.⁶ A samozřejmě to plně platí i o televizi. Důvod je prostý – také menšina je do značné míry odkázána na dotace z regionu, takže se bojí místní politiky kritizovat.

Má to ale i další příčinu, obecný globalizační jev vycházející z faktu, že čtenáři, posluchači a diváci mají zájem pouze o co nejvíce medializované osoby a události. Takové se ale v regionu sotva najdou, protože nebyly mediálně vytvořeny. Takže média

⁶ Např. SIMONIDES, J. *Média v regionu*. Literární noviny, 2004, č. 46, s. 3.

regionální politiku odbývají též proto, že o ni čtenáři nemají zájem, a ti zájem nemohou mít, protože nemají dost informací o tom, co by mohlo být předmětem jejich zájmu. A začarovaný kruh se uzavírá.

5) otázka omezení tvůrčích zdrojů

A další podobná souvislost: v regionu či v menšině dochází dříve či později k jisté omezení zdrojů tvůrčích sil, což negativně ovlivňuje i média a celou mediální oblast, tedy jak tvůrce – novináře, tak jejich čtenářskou či diváckou obec. Jde o souběh celé řady nepříznivých faktorů. Patří k nim již zmíněný zjevný a dlouhodobý proces asimilace menšiny s většinovou společností, všeobecný pokles porodnosti, globalizační trendy protichůdné snahám o homogenitu a uzavřenost menšiny, pronikavá proměna životního stylu stále více otevřeného světa, odchod značné části inteligence a odborníků z regionu do center či do zahraničí za lépe placenou práci atd. Generacemi předchůdců ověřené hodnoty ztrácejí v dnešních tržně společenských vztazích pro nejširší menšinovou obec přitažlivost. Zároveň se zužuje okruh znalců a tvůrčích činitelů, kteří by dokázali probíhající změny srozumitelně vysvětlit a přesvědčit obec, aby hrozícímu nebezpečí smysluplně čelila. Mohlo by se dokonce stát, že až se takoví zdatní vůdci jednou objeví, nebude již komu poselství předat, protože zde bude chybět příjemce myšlenek, patřičně vzdělaná a vstřícná menšinová obec. Tak černě však budoucnost polské menšiny rozhodně nevidím.

6) samozvaní obhájci menšinových zájmů

Státní zásahy do médií takřka zmizely, politické vlivy jsou značně omezené. Snahy o ovlivnění veřejného mínění prostřednictvím médií dnes najdeme spíše u různých zájmových seskupení, jež mohou svobodně šířit své názory a také tak, mnohdy až příliš vehementně, činí. Od letošního roku k nim patří skupina, která na internetu šíří měsíčník *Zaolzie, Polski Biuletyn Informacyjny*.⁷ I když skupina nevydala žádné programové

⁷ Viz <http://www.zaolzie.org>. Skupina svou totožnost tají, kryje se za jméno údajného šéfredaktora Jana Leśného, správce internetových stránek Piotra Szczuky a nejčastější autorky příspěvků, kterou je Alicja Sęk, vystupující „jménem redakce“. Jako místo vydávání listu je uveden Cieszyn a list vychází vždy 23. dne v měsíci, což má symbolicky připomínat „záluďný útok“ Čechů na Těšínsko v lednu roku 1919. Úvodní stránky vysvětlují, že „Zaolzí, polská část bývalého Knížectví Těšínského, bylo odtrženo od Polska Československem“, a zároveň dodávají: „...ale duchovní spojení s národem nelze roztrhnout“. Příkládají obvykle i mapku Zaolzí dokazující podle rakouského sčítání lidu z roku 1900 převážně polský charakter

prohlášení, z prvních jedenácti čísel časopisu jsou její úmysly zřejmé. Chce nejen připomínat polské tradice Zaolzí, ale i aktivně působit ve věci jeho začlenění do rámce polského státu. Tedy snahy nikterak nové, jež v podmínkách svobodného šíření názorů, umocněných světovou sítí internetu, mohou být bez potíží zveřejněny.

Nový není ani úmysl využít pro tyto záměry polské menšiny. Redakce chce vzbudit zdání, že vystupuje jménem utlačované polské menšiny na Těšínsku a v jejím zájmu. Na úvodní stránky svého listu dokonce pravidelně umisťuje odkazy na polské stránky některých obcí českého Těšínska (Jablunkov, Hnojník, Bukovec, Těrlicko), či na stránky polských škol na tomto území (gymnázia v Českém Těšíně a Karviné, základní školy v Hnojníku, Dolní Lutyni a Českém Těšíně). Mnohé jistě napovídá, že jako jednu z mála organizací z Polska propaguje občanské hnutí „Polski Śląsk“. Z polských organizací na české straně propaguje výhradně PZKO, v žádném případě Radu Poláků nebo Kongres Poláků v ČR. Naopak právě tyto vrcholné orgány polské menšiny stejně jako generálního konzula Polské republiky v Ostravě i polské Ministerstvo zahraničních věcí obviňuje list z toho, že se protiprávně zřekli obrany práv Poláků na Zaolzí.⁸

Názor listu na dějinné souvislosti prezentuje třeba odhalení „špinavé politiky“ prezidenta Beneše nebo výklad poválečné historie československo-polských vztahů od M. K. Kamińskiego. Ani současné nepravosti bdělému oku redakce neuniknou, vždyť třeba taková Evropská unie „*nie ma działającego systemu gwarancji i monitoringu praw człowieka – w szczególności praw mniejszości narodowych. Konwencja ramowa Rady Europy o ochronie mniejszości narodowych, która ma temu służyć, jest oparta w kwestii ich gwarancji i monitoringu na fałszywych założeniach.*“⁹ Proto bude podle výzvy „Kruhu Těšíňáků“, určené „drahým přátelům za Olzou“, vhodnější a účinnější jiná cesta: „*Trzeba wreście wziąć swoje sprawy narodowe we własne ręce. Trzeba połączyć siły z siłami niepodległościowymi w Macierzy.*“¹⁰ Podle internetové korespondence padla tato výzva k občanské neposlušnosti v sousedním spřáteleném státě na úrodnou půdu, jak o tom svědčí údajná odezva jednoho mladého Poláka ze Zaolzí: „*Aktywizujmy więc kręgi niepodległościowe i starajmy się robić coś na rzecz przyłączenia Zaolzia do Macierzy!!!!*“ Redakce uvedla, jak moc ji těší, že mezi mládeží na Zaolzí se najdou takoví lidé a otevřeně

tohoto území.

⁸ SEK, A. *Ślązakowszczyzna a współczesny konformizm*. Zaolzie, 2004, Nr 2, s. 4.

⁹ S0202K, A. *W przemilczaną 85 rocznicę. Drażliwy pomnik*. Zaolzie, 2004, Nr 1, s. 3.

¹⁰ *Drodzy Przyjaciele zza Olzy!* Zaolzie, 2004. Nr 3, s. 4.

přiznala, že právě „dotarcie do szerszych kręgów zaolziańskiej społeczności polskiej“ bylo součástí jejích záměrů.¹¹

Seznámili jsme se s některými subjektivně vybranými problémy, jež se nějak dotýkají médií polské menšiny v ČR a tím i menšiny samotné. Vyspělé polské společenství v ČR má nepochybně všechny předpoklady k tomu, aby si samo zvolilo cesty vhodné k řešení těchto problémů, a jeho média mu v tom mohou významně napomáhat.

¹¹ SĘK, A. *Otrzymaliśmy pocztę elektroniczną*. Zaolzie, 2004, Nr 11, s. 7.

Problematyka mediów mniejszości na przykładzie polskiej mniejszości narodowej w Republice Czeskiej

Mečislav Borák

W pierwszej części przyczynku podano charakterystykę i obecną strukturę mediów polskiej mniejszości narodowej w Republice Czeskiej oraz niektórych innych czeskich i polskich mediów, w których mniejszość jest prezentowana. Wzmiankuje gazety i czasopisma mniejszości, regionalne audycje telewizyjne i radiowe, pierwsze czasopisma internetowe, odbicie problematyki mniejszości w mediach w Polsce i skalę zainteresowania problematyką w regionalnych mediach czeskich. W drugiej części porusza najważniejsze problemy, na które natrafiają polskie media w Republice Czeskiej. Zauważa paradoksalny kontrast pomiędzy interesami mniejszości a ogólnymi interesami stosunków czesko-polskich, co ma swej korzenie w specyfice historycznego rozwoju Śląska Cieszyńskiego w minionym wieku. Zastanawia się nad kwestią finansowania prasy mniejszościowej i nad strukturą dotacji. Zwraca też uwagę na relacje pomiędzy prasą regionalną a ogólnonarodową oraz na swoiste ograniczenia dotyczące źródeł sił twórczych w regionie. Śledzi, czy i jak przedostają się do mediów mniejszościowych interesy politycznej krajowych partii i ruchów. Zwraca również uwagę na niedawny przykład, kiedy to rzekomej obrony interesów polskiej grupy narodowej w Republice Czeskiej podjęła się gazeta internetowa zagranicznej grupy ekstremistycznej.

Problems of Minority Media on the Example of the Polish National Minority in the Czech Republic

Mečislav Borák

The first part of the contribution gives a view of the contemporary structure of the media of the Polish minority in the Czech Republic and some other Czech and Polish media in which the minority is presented. It focuses on the minority newspapers and magazines, regional radio and television broadcasting, first Internet magazines, overlap of minority problems from the Polish media and its extent in the regional Czech media. The second part focuses on the fundamental problems with which the Polish media in the Czech Republic are confronted. It mentions a paradoxical contrast between minority interests and general interests of the Czech-Polish relations that has its root in the particularity of historical development of the "Těšínské Slezsko" region in the last century. It considers the matter of financing of the minority press and structure of a subsidy. The contribution also notices the relation between the regional and national press and a certain limitation of the creative force resources in the region. It monitors whether and how the interests of domestic political parties and movements appear in the minority media. It also gives note of the recent example when an alleged protection of the Polish minority interests was seized by the Internet medium of the foreign extremist group.